

Det kinesiska mästarlaget Dalian Wanda. Jens Fjellström är femte man från höger i övre raden.

Kinesisk fotboll – ett inifrånperspektiv

För fyra år sedan kvalificerade sig Kinas herrlandslag för första gången till VM-slutspel. Det blev förlust i samtliga matcher och inte ett enda mål från kinesisk sida. Till VM i Tyskland som spelas i juni 2006 misslyckades Kina med att kvalificera sig. Mutskandaler och sviktande publiksiffror gör att den inhemska fotbollen för närvarande befinner sig i en vågdal. Men det finns hopp, även om det lär dröja innan man lyckas utmana de stora nationerna, som ett annat asiatiskt lag, Sydkorea, gjorde för fyra år sedan.

TEXT BERTIL LUNDAHL

Jinsi – en populär svensk i Dalian

Flera svenskar har varit fotbollsproffs i Kina, däribland Hans Eklund, Niklas Nylén och nu senast Daniel Nannskog. Men Jens Fjellström (Jinsi på kinesiska) är sannolikt den svensk som har lyckats bäst och har bäst kännedom om den kinesiska fotbollen. Han spelade i mästarlaget Dalian Wanda två säsonger och har sedan dess fortsatt att hålla kontakt med sin f.d. klubb och Kina.

Jag träffade honom första gången då han höll ett mycket uppskattat föredrag för Svensk-kinesiska föreningens Skåneavdelning ”Fotboll i Kina – samma fast annorlunda” 2001. Det handlade förstås om fotboll, men också om den utmaning det var att möta den kinesiska kulturen. Vid ett samtal inför detta VM ser vi tillbaka på hans tid i Kina och talar om den kinesiska fotbollen idag.

Ett annorlunda inträdesprov

1997 ringde en svensk affärsman och sa att den kinesiska klubben Dalian Wanda var intresserad av Jens. Han skulle hyras ut av sin svenska klubb Malmö FF. Jens antog utmaningen, men när han kom till Kina visade det sig att han först måste gå igenom ett konditionstest för att få spelarlicens.

– Man förklarade för mig att klarar du inte det blir det inget kontrakt. Kravet var att jag skulle springa 3 400 m runt en löparbana på 12 minuter. Man fick en andra chans om man sprang mellan 3 000 och 3 400 m. Jag lyckades springa 3 450 så det gick vägen redan på första försöket.

Kinas bästa spelare då, Hao Haidong, som blev min klubbkamrat i Dalian, testades vid samma tillfälle. Han hade misslyckats tidigare men fick nu en ”hare” som draghjälp. Han klarade det också men låg totalt utslagen på marken efteråt.

Det första mötet med laget

När testet var avklarat var det dags att träffa laget. Jens drar sig till minnes hur det var när han först kom till Djurgården och Malmö.

– Jag kom som en blyg norrlänning till Stockholm med sänkt huvud och dåligt självförtroende. När jag flyttade till Malmö FF efter några år hade jag gaskat upp mig och var rak i ryggen och bar huvudet högt.

Om nu Dalian ville ha en naturlig ledare i laget hur skulle man då agera?

– Skulle jag klä mig i träningsoverall och badtofflor som fotbollsspelare ofta gör i Europa? Jeans och skjorta var ett annat alternativ, eller kanske hellre Bosskostym och slips – det finaste jag hade. Det blev Boss.

Jens hade en kinesisk tolk med det engelska namnet Thomas med sig hela tiden. Han var då inte ”den mest fotbollskunnige”, men har numera blivit vice manager i klubben.

– Vi kom in i en restaurang och där satt spelarna kring runda bord. Alla hade träningsoverall och badtofflor och tittade på mig. Jag gick runt och hälsade och satte mig och åt. Jag hade ingen aning vad de tänkte. Efter en stund lyfte tolken på mitt kavajslag och läste: Boss. Sedan spred det sig som en viskning bland spelarna Boss, Boss, Boss ...

– Jag insåg att det var rätt val och vad som förväntades. Hade jag valt träningsoverall och badtofflor hade jag antagligen fått starta från minus.

Faktaruta:

Jens Fjellström

Född: 1966

Familj: Bor med fru och två barn i Malmö

Karriär:

Gimonäs CK –1987

Djurgårdens IF 1988–93

Malmö FF 1993–96

Dalian Wanda 1997–98

Malmö FF 1998–2000

3 A-landskamper

Slutade sin karriär efter en svår knäskada

Är expertkommentar i Canal+ och kommer att kommentera ett 20-tal matcher för TV-4 under VM-slutspelet i Tyskland 2006

www.sinosoc.com är en webbsida med information om kinesisk fotboll på engelska

Daniel Nannskogs erfarenheter i Kina 2003–2005 finns på:

<http://www.proffs.com/danielnannskog/?page=arkiv>

http://hd.se/sporten/2003/10/17/nannskog_trivs_kina

På träningarna som följde efter det första mötet blev han klar över vad som väntade om han inte lyckades.

– Det fanns två svenskar i laget redan men deras insats var man inte nöjd med. Det var ganska kusligt att se hur de var mer eller mindre utfrysta. Man pratade inte mycket med dem och de fick inte många passningar.

Första matchen efter ankomsten till klubben fick Jens och Hao Haidong sitta på läktaren och titta på.

– Laget spelade jättebra mot Tianjin och jag började undra vad jag skulle kunna tillföra bland så många duktiga spelare.

Efter matchen var det bestämt att Jens och Hao Haidong skulle gå ner i omklädningsrummet och ansluta till laget. Återigen var det dags att fundera på hur han skulle bete sig.

– Jag bestämde mig för att vara mig själv och göra som i MFF – ta alla i hand och ge dem en kram. Jag gick runt till var och en och det var stelt som att krama tjugo meter höga tallar – stenhårt och jag fick ingenting tillbaka. Jag hade ingen aning om hur det mottogs.

Svaret fick han när det var dags att återvända till Sverige.

Han blir nästan tårögd var gång han tänker tillbaka på det.

– När jag åkte tillbaka två år senare fick jag en enormt fin avtackning av staden och publiken. Lagkaptenen sade då att det han gillade mest av allt var att jag kommit in och gett dem en kram. Det värmdde.

Första matchen i laget

Jens första match var mot Chengdu i Sichuanprovinsen och de kinesiska mästarna Dalian drog som vanligt fullt hus där.

Spelarna var lugna inför matchen men tolken var helt i upplösningstillstånd eftersom han kände sitt ansvar för ”sin man”. Hettan var fruktansvärd för en Umeåbo. Jens försökte få klart för sig vad han skulle göra på hörnor.

– Ska jag markera någon speciell spelare?

Tolken frågade tränaren men fick inget svar. Och med några få undantag kunde ingen av spelarna någon engelska överhuvudtaget, så det var svårt att få fram budskapet.

– Då höll lagkaptenen upp tummen och pekfingeret, vilket jag tolkade som nummer två i motståndarlaget.

Men det betydde förstås åtta, som det gör i de fingerkombinationer man använder för att ange tal visuellt i Kina.

Trots missförståndet gick matchen riktigt bra och Dalian vann med 2–0. Jens spelade defensiv mittfältare då, men han kom sedan mestadels att spela vänster mittfältare, en position han trivdes utmärkt med.

Fantastisk stämning vid matcherna

Inramningen till matcherna var annorlunda än den Jens var van vid från Sverige.

– Det kunde inte bli mycket bättre. Vid uppvärmningen joggade vi spelare över till ena långsidan och då reste sig hela publiken och jublade. Sedan joggade man över till andra sidan och samma sak hände där. Man upprepade detta några gånger och publiken reste sig varje gång och jublade. Var man inte laddad för match blev man det när man kom ut på planen.

Det var sällan oroligheter på läktarna. Men publiken var inte så kunnig.

– Det finns inte planer tillräckligt, så kinesen i allmänhet är inte så duktig i idrott. Man träffar knappt bollen och tycker därför att spelarna är fruktansvärt duktiga.

Men det kunde också hända att supportrar tog ut sitt missnöje på spelarna om det gick dåligt.

– Andra året förlorade vi i en semifinal och då kasta-

de folk sten på spelarbussen. En tegelsten flög in genom rutan där jag satt och hukade. Hade jag suttit upprätt hade jag fått den i huvudet. Det var riktigt kusligt trots att det fanns polisbilar där. Några i laget fick åka och bli sydda på grund av oroligheterna. Det hände vid två tillfällen och nämndes till och med på löpsedlarna här i Malmö.

Livet med laget

I Kina bor spelarna mer eller mindre tillsammans med laget från 13–14 års ålder. Är man proffs bor man så åtminstone sex av sju dagar i veckan. Men det tänkte inte Jens acceptera, inte minst med tanke på att han hade fru och barn med sig till Kina.

– Jag förhandlade med tränaren och antydde att jag tänkte åka hem om det blev så. Mitt argument var att vi behöver leva på det sätt vi är vana vid om vi ska kunna tillföra våra kvaliteter till laget. Det resonemanget köpte man efterhand, åtminstone så länge det gick bra för laget. Då löstes alla problem. Gick det dåligt kunde det bli extra träningar och övernattningar med laget.

Inför varje match sov man över med laget ute på en mycket fin träningscamp med hotell, styrketräning, karaoke m.m. Där åt, tränade och övernattade man inför hemmamatcher.

Vid matchgenomgångar samlades alla spelarna på ett enda hotellrum så det blev väldigt trångt. Då kunde man få sitta i knäet på varandra, vilket ju svenska spelare inte är vana vid.

Inför bortamatcher ville ledningen gardera sig för flygförseningar. Om man hade match i Guangzhou på söndagen åkte man dit senast på fredagen.

– Det jobbigaste med tiden i Kina var de långa perioder man tillbringade med laget. Man lämnar inte så stort ansvar till varje individ som vi är vana vid här hemma.

Första året hade vi en tränare som gav väldigt lite information till spelarna om vad vi skulle göra t.ex. när vi skulle träna, äta och var vi skulle göra det. Han ville väl behålla kontrollen och därigenom bli mer betydelsefull.

– Det var väldigt frustrerande. Var vi i Shanghai eller Peking fick vi inte veta när det var dags för någon aktivitet med laget. Det innebar att man inte kunde gå ut några timmar och se på allt spännande som fanns där.

Plötsligt kunde tränaren komma och säga ”bussen går om femtio minuter” och då låg man kanske och sov. Det var rätt påfrestande.

Jens Fjellström kommer att synas en hel del i TV-rutan under VM i fotboll i juni, som expertkommentator för TV-4. Troligen kommer han också att framträda i kinesisk TV med kommentarer om den svenska gruppen. Nyligen hjälpte han kinesisk TV med arrangemangen här i Sverige när de gjorde ett entimmesprogram om svensk fotboll. Foto Bertil Lundahl.

Men det kom att bli bättre.

– Under första året lyckades vi västerlänningar få ledningen att ge lite mer information. Det uppskattade de kinesiska spelarna också eftersom det innebar att de kunde gå och spela biljard och bowling eller sjunga karaoke. Det blev efterhand en bra mix av europeiskt och kinesiskt och en fin stämning i laget. Det kändes också lättare att åka på bortamatch några dagar på det sättet.

Träningsmetoderna

I början av varje år samlades alla lag i serien nere i Kunming i Yunnanprovinsen under 3–4 veckor. Kontrollanter från kinesiska fotbollsförbundet talade då om vad lagen skulle träna på om de såg några brister. Alla lag använde precis samma övningar som hans lag, vilket berodde på att alla tränare i hela seriesystemet hade exakt samma tränarutbildning.

Men det fanns saker kring träningen som också överaskade positivt.

– Under den förste tränaren så inträffade något som jag aldrig hade trott skulle kunna hända i Kina. Kvällen före varje match hade vi nämligen en liten samling där spelarna skulle ge tränaren råd.

Första gången Jens var med blev det tyst, så han började prata. Sedan tog lagkaptenen till orda, följd av stjärnan Hao Haidong. Jens insåg att han brutit hierarkin, men den ordningen kom man att behålla framöver.

– Man fick vara diplomatisk och börja med positiva saker och sedan föra fram kritik, annars gick det inte alls.

– Andra året fick vi en ny tränare som skulle visa vem som bestämde. Han var iskill mot de två nya svenskarna Hasse Eklund och Stefan Lindqvist. Genom att inta en tuff attityd mot utlänningarna ville han visa kineserna vad som väntade dem om de mopsade upp sig.

Vi hade militärexercis ibland och ju lerigare det var desto säkrare kunde vi vara på att nu vankades glidtrackingsövning. Och det regnar ju rätt friskt några månader i Dalian.

Ställningen i den kinesiska superligan 21 maj 2006

1. Shandong Luneng	13	9	3	1	31-13	30
2. Changchun Yatai	13	8	3	2	21-7	27
3. Beijing Guo'an	13	5	6	2	13-8	21
4. Dalian Shide	13	6	3	4	17-14	21
5. Shanghai Shenhua	13	5	5	3	13-9	20
6. Tianjin Teda	13	5	3	5	21-21	18
7. Shenzhen Kingway	13	5	3	5	9-13	18
8. Xi'an Chanba	13	3	7	3	15-16	16
9. Shanghai United FC	12	3	5	4	14-11	14
10. Shenyang Ginde	11	4	2	5	9-15	14
11. Wuhan Guanggu	14	3	5	6	11-18	14
12. Qingdao Zhongneng	12	3	4	5	10-13	13
13. Liaoning FC	13	2	6	5	11-20	12
14. Xiamen Lanshi	13	1	7	5	12-19	10
15. Chongqing Qiche	13	2	2	9	12-22	8

Uppgifterna är hämtade från:

www.sinosoc.com/match/leagueTable.asp?tid=csl

Sedan Jens Fjellström lämnade Dalian har klubben bytt namn till Dailian Shide.

– Det var hans sätt att börja på, men efterhand som året gick så mjuknade han upp och var en riktig godbit mot slutet.

Klubbens ägare Mr Wang, som hade sin familj i Singapore, kunde inte mycket fotboll, men inför varje match kom han in i omklädningsrummet och talade om för spelarna vad de skulle göra: ”Ni måste vinna matchen, men ni har ingen anledning att vara nervösa”.

De två viktigaste matcherna för Dalian var mötena med Peking och Shanghai hemma.

– Då kom Mr Wang, borgmästaren och diverse höjdare och talade om vikten av att vi vann och att vi inte behövde vara nervösa.

Influenser utifrån

För att höja nivån på den egna fotbollen har Kina liksom på många andra områden tagit hjälp utifrån. Det är inte bara spelare som har importerats utan även tränare och förbundskaptener. Bland annat har den en gång så framgångsrike MFF-tränaren Bob Houghton både varit förbundskapten och tränare för kinesiska ligan, dock utan att göra succé. Den som lyckats bäst är Bora Milutinovic, som tidigare lyckats föra Mexico, Costa Rica, USA och Nigeria till VM-slutspel och som 2002 även förde Kina till slutspelet.

Kinesisk fotboll har influerats främst av Brasilien och Argentina.

– Spelarna är mycket tekniska och kvicka. Individuellt är de skickligare än vad vi är Sverige. Man gör många snygga mål och skjuter i lägen där vi inte skjuter. Det är lättare att anfalla, därför att defensivt och organisatoriskt är de inte speciellt bra. Men det blir rolig fotboll.

Dalian hade liksom de andra lagen i ligan tre utländska spelare, vilket var maxantalet. Det var utlänningarna som såg till att det fanns organisation och att man arbetade som ett kollektiv. Mixen gjorde Dalian till ett väldigt starkt lag som vann ligan med ganska bred marginal.

– I ”Asien Champions League” slog vi ut de japanska mästarna, vilket blev väldigt populärt i hela landet.

Utvecklingen under senare år och framtidsutsikterna

Sedan Jens lämnade Dalian 1998 har det varit upp och ned inom den kinesiska fotbollen. Kvalificeringen till VM 2002 var en framgång, men spelet där var en besvikelse för många av fansen och även för Jens.

– Jag trodde att Kina skulle våga ta för sig lite mer. De

Under sin tid i Dalian överlämnade Jens en donation till Projekt Hoppet för att stödja 30 barn så att de kunde gå i skolan. Han donerade också pengar till ett daghem, som därigenom kunde installera en klimatanläggning. Här ses han tillsammans med representanter för skolmyndigheterna. Till höger syns donationsbeviset.

presterade inte så bra som de borde kunna ha gjort. Det är synd att de inte kvalificerade sig till årets VM, för det hade gett ytterligare erfarenhet inför framtiden.

Negativa händelser under senare år som mutskandaler, läktarvåld och lag som har lämnat planen före full tid på grund av missnöje med domaren har lett till att fotbollen fått problem med sin image och att publiksiffrorna sjunkit kraftigt.

Problemet med mutade domare, s.k. ”Svarta visselpipor” (heishao), och uppgjorda matcher hade förekommit tidigare i kinesisk fotboll men kom i fokus 2002 då domaren Gong Jianping dömdes till tio år fängelse för att ha tagit emot ca 370 000 kr i mutor. Såväl det kinesiska fotbollsförbundet CFA, klubbarna, domarna och spelarna har bidragit till att det blivit som det blivit. Under tiden får de kinesiska fotbollsfansen roa sig med att titta på de många matcher som sänds från de främsta ligorna i Europa på TV.

Men det finns också vissa ljusglimtar. Det kinesiska U-19 laget gick till final i de asiatiska mästerskapen för ungdomslandslag 2004. Även om man förlorade med 2–0 mot Sydkorea så lovar det gott för framtiden.

– Om 10–15 år kan kanske Kina börja utmana de stora

fotbollsnationerna så som de afrikanska nationerna och på senare år även Sydkorea har börjat göra.

Tills vidare får kinesiska fotbollsfans sätta sitt hopp till damlandslaget.

– Det har varit lättare för de kinesiska damerna att nå internationell toppnivå än för herrarna. Damfotbollen har en betydligt kortare historia och det är lättare att komma ikapp då. Dessutom hade Kina en väldigt stark generation under en period.

Laget var då ett av de absolut främsta lagen i världen med finalen i VM 1999 i USA som kulmen. Kina förlorade då mot USA på straffar efter oavgjort vid full tid.

Nästa år går VM-slutspelet för damer i Kina. Då får det kinesiska laget chansen att visa att landet är att räkna med åtminstone inom damfotbollen.